

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 463-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 44

Tallinn, 5. novembril 1935

Nr. 44

SISU:

CONTENTS:

	Lbk.		Page
PÕLLUMAJANDUS.		AGRICULTURE	
Linnuliha töötlemisest konservideks	794	Canning of Fowl	794
Päevatöölise palgad	794	Wages of Day-labourers	794
Elusloomade hinnad laatadel	795	Prices of Live Animals at Fairs	795
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS.		INDUSTRY AND TRADE	
Kodumaa karusnahatööstus	796	Domestic Fur Industry	796
Lühinudiseid	797	Sundry Information	797
RAHANDUS		FINANCES	
Riigi talude laekumine oktoobris	798	State Revenue in October	798
LAEVANDUS		SHIPPING	
Prahiturg viimasel nädalal	799	Last Week's Freight Market	799
Tallinna sadam	800	Tallinn Harbour	800
Teiste sadamate tegevus septembris	800	Other Harbours in September	800
HIINAD		PRICES	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	801	Prices and Quotations	801
Vahutahinnad	802	Exchange Rates	802
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Põllumajanduslik väljaveidu	802	Exports of Agricultural Products	802
Võiturg	802	Butter Market	802
Peekoniturg	803	Bacon Market	803
Tapaloomade- ja lihaturg	803	Cattle and Meat Market	803
Kanamunaturg	803	Egg Market	803
Piimaturg	804	Milk Market	804
Teraviljaturg	804	Grain Market	804
Linaturg	805	Flax Market	805
Kartuliturg	806	Potato Market	806
Aedviljaturg	806	Vegetable Market	806
VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID		FOREIGN COUNTRIES	
Ehitustegevus Taanis ja Rootsis	807	Building Activities in Denmark and Sweden	807
Meisa töötlemine Lätis	807	Timber Pelling in Latvia	807
Puu-ehitusmaterjali asendamine telliskiviga Lätis	808	Substitution of Timber by Bricks in Latvia	808
Olukord Soome viljaturul	808	Conditions on Grain Market in Finland	808
Eksportpreemiad Soomes	808	Export Premiums in Finland	808
VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Eesti võikaubandus Inglise turul 1935. a. hooajal	809	Estonian Butter on English Market	809
Peekoni, elussigade ja lihasaaduste eksport Leedust	809	Exports of Bacon, Live Pigs and Meat Products from Lithuania	809
Peekonsigade hinnad Leedus	810	Prices of Bacon Pigs in Lithuania	810
Sisseveotingimused töötletud lihale Belgias	811	Conditions of Import of Meat Products in Belgium	811
Belgia Rahvuspanka kulumaks Eesti-Belgia mak- sude üendamisel	811	National Bank of Belgium to Receive Commis- sion on Adjustments of Esto-Belgian Payments	811
Viljasangid Poolas	811	Crops in Poland	811
Aknaklaasitööstuse asutamine Taanis	811	Establishment of Window Glass Factory in Denmark	811
Seadus munaturu korraldamise kohta Lätis	812	Law Concerning Egg Market in Latvia	812
Seadus oma maa viljamüügi edendamiseks Soomes	812	Law Concerning Sales of Domestic Grain in Finland	812
Soome toorsuhkrutööstus ja suhkrupeedikasvatus	812	Raw Sugar and Sugar Beet Industries in Finland	812

PÖLLUMAJANDUS

LINNULIHA TÖÖTLEMISEST KONSERVIDEKS. — CANNING OF FOWL.

R. Paglant.

Meie linnukasvatuse arendamistöö sihiks on olnud munatoodangu tõstmine. Selle eesmärgi saavutamiseks on püütud tõsta kanakasvatuse taset nii kvaliteedi kui ka koguselt. Seejuures on jäänud tahaplaanile liha ja sulgede saamise otstarbeks kasvatavad linnud. Käsilähes kanakasvatuse laienemisega on suurenenud ka lihalindude ja nende pidajate arv. Ühes linnukasvatuse levimisega muutub tapmisele kuuluvate lindude realiseerimisküsimuse otstarbeks lahendamise omaette probleemiks ning valmistab paljudele linnukasvatajatele tõsist muret, kuna suuremate linnukasvanduste omanikeks on valdavas enamikus väiksemad majapidamised, kus linnuliha eelistatakse odavamaid lihasorte, mistõttu tapmisele kuuluvatest lindudest läheb suur protsent turutoodanguks, moodustades tähtsa osa linnukasvatuse üldsissetulekutes, vaatamata sellele, et tapetud lindude turustamine on koondatud meil peamiselt sigis-kuudele, mil tavaliselt turg muu liha pakku-misega on koormatud. Ja meie teame, et ega meie siseturg hinnalisemate lihasortide mahutamiseks praegusel kujul ei ole kuigi avar.

Linnuliha eksportimine meil on viimastel aastatel peagu täiesti kuivanud kokku, kuna seevastu teistes intensiivsemates linnukasvatumaades veetakse välja igal aastal suuri koguseid linnuliha.

Asja korraldamiseks on meil kaks võimalust: 1) olevad munade väljaveoõrid peaksid ühiselt turustama linnuliha. 2) kui esialgu üks eksportitapamajadest võtaks selle küsimuse lahendamise enda peale, kuna osa lindude töötletult müügitõime-tamine osutub paratamatuks. Tapa-

majas tuleks see odavam kui mujal, sest ruumid, samuti töötlemiseks tarvilikud seadised on olemas.

Turud, kuhu linnuliha eksportimine ei ole võimalik, nõuavad tihtilast, standardile vastavat kaupa. Kuna vaevalt on usutav, et vastavate nuumasutiste ellukutsumisest meil saab niipea asja, siis linnuliha müügikorralduse teostamine munaeksportöride kaudu ei annaks rahuldavaid tulemusi, vaid ta võiks ainult pehmendada praegust olukorda ja linnuliha kasvatajaisse sisendada kindlustunnet.

Kui arvestada, et tapamajade kaudu läheb korda toimetada müügile 25% tapmisele kuuluvaist lindudest, moodustaks see ümmarguselt 500 tn, sest linnulihatoodang on viimastel aastatel kõikunud 2000 tn ümber. Võttes aluseks eelmiste aastate keskmisi turuhindu (liha, suled), võiks tapamajade rahaline läbikäik suureneda ca 300 000 kr. võrra. Ka oleks tapamajadel lindude vastuvõtukorralduse läbiviimine lihtsam, kuna see võiks tulla toime samade isikute kaudu, kes võtavad vastu sigu. Hinna maksimine peaks sündima eluskaalu alusel.

Tapamajadele ei võiks tekitada erilisi raskusi ka väliturgude leidmine, arvestades lihakaubandusliikme kogemusi ja sidemeid välismaa impordöridega. Ei peaks see õnnestuma lindude eksportimisega, jääb võimalus neid töötleda mitmesugusteks konservideks ja turustada konservidena.

Kokkuvõttes võiks öelda, et toodud mõtete realiseerimine sünnitaks murrangu-lise pöörde meie senises lihalinnukasvatuses, luues uusi väljaveoteid väikemajapidamiste sissetulekute suurendamiseks.

PÄEVATÖÖLISTE PALGAD. — WAGES OF DAY-LABOURERS.

Põllutööliste palgad olid üldiselt maksimumis 1929, kuna sealt peale käsilähes põllumajanduse seisukorra halvenemisega langesid ka palgad. Palgalangus süvenes kuni 1933,

mil võis panna tähele selle stüvikut. Põllumajandussaaduste hinnad hakkasid paranema 1933 teisel poolel, ja sealt peale hakkasid tõusma ka päevatööliste palgad. Käesoleval

aastal jätkus põllutööliste palgatõus. Aastaja suvitööliste palgad tõusid võrreldes eelmise aastaga 12%, kuna päevatööliste palgad kõigi töölislükide keskmiselt 14%. Aastatöölised mehed said käesoleval aastal üle riigi keskmiselt kuus 18,70 kr., naised 13,10 kr. ja suilised mehed 26,20 kr., naised 18,40 kr. kuus. Arvates päeviliste töötasu norme kuutasuks selgub, et 24-päevalise töökuu juures meespäeviliste kuutasu oli 38,40 kr., naistel 31,20 kr.

Päevilised töötavad kolmel hooajal: kevadel külviajal, suvel heinaniiduajal ja sügisel viljakoristamise ajal. Nende kolme päevatöölise tarvitamise hooaja kohta kogutakse andmeid, neile makstavate palgamäärade kohta. Tarvidus päeviliste järgi on tavaliselt suurim heinaajal. Käesoleval aastal oli päeviliste järgi vajadus suurim heina- ja viljakoristamisajal, kuna kestvad vihmad takistasid töid. Et heina- ja viljakoristamistöödega tulla toime õigeaegselt, tuli vihmavaheaegadel tarvitada päeviliste abi rohkem tavalisest. Kevadel suviljade külviajal said omal toidul olevad hobusemehed 3,44 kr., peremehe toidul olevad hobusemehed 2,68 kr., jalameestöölised 1,47 kr., naispäevilised 1,10 kr. ja alaealised 0,83 kr. päevas. Heinaniiduajal said omal toidul olevad hobusemehed 3,60 kr., peremehetoidul ole-

vad 2,90 kr., jalameestöölised 1,80 kr., naispäevilised 1,40 kr. ja alaealised 1,00 kr. päevas. Viljalõikuse ajal said omal toidul olevad hobusemehed 3,40 kr., peremehe toidul olevad — 2,70 kr., jalameestöölised 1,60 kr., naispäevilised 1,30 kr. ja alaealised 1,00 kr. päevas.

Võrreldes eelmise aastaga on käesoleva aasta palgad kõrgemad kõigil päevatööliste palkamise hooajadel. Kõigi kolme hooaja keskmiselt said käesoleval aastal (möödunud aasta arvud sulgudes) omal toidul olevad hobusemehed 3,50 kr. (3,12) päevas, peremehe toidul olevad 2,80 kr. (2,45), jalameestöölised 1,60 kr. (1,39), naispäevilised 1,30 kr. (1,10) ja alaealised 0,90 (0,81). Vaatamata palkade tõusule võrreldes möödunud aastaga olid käesoleva aasta palganormid siiski madalamad viimase 10 a. keskmisest ligikaudu 8%.

Vaadates päevatööliste palku maade järgi, näeme suuri vahesid palganormides. Kõige madalamad olid päevatööliste palgad Saare- ja Petserimaal. Saaremaal kõigi töölislükide keskmiselt olid päevatööliste palgad 13% madalamad riigi keskmisest ja Petserimaal 11%. Kõige kõrgemad olid päevatööliste palgad Viljandi- ja Pärnumaal. Viljandimaal olid päevatööliste palgad kõrgemad riigi keskmisest 8% ja Pärnumaal 7%.

ELUSLOOMADE HINNAD LAATADEL.

PRICES OF LIVE ANIMALS AT FAIRS.

Võrreldes oktoobri I poole elusloomade hindude eelmise kuu samaaegsete hindadega (vt. Majandusteated nr. 38) selgub, et käesoleva kuu hinnad ületavad eelmise hobuste, mullikate, vasikate ja põrsaste juures, kuna veiste juures praegune hinnatase jääb eelmisest kuust veidi maha. Lammaste hind püsis endisel tasemel ja moodustab keskmiselt 9 kr. tk. Paremate hobuste juures on hinnatõus suurem ja ulatub 2% võrra üle eelmise kuu samaaegse taseme, kuna keskmiste hinnakõvenemine on vaid 1 kr. hobuse kohta, mis moodustab vaevalt 1%. Mullikate hind on paranenud 6% võrra ja tõuseb 32 kr.-le. Sügispoolse vasikate pakkumise vähenemisega nende hind tõusis tunduvalt ja kuuaegne hinnatõus on 1 kr. looma kohta ehk 13%. Kõige

intensiivsem hinnatõus esineb põrsaste juures. Nii on alla 6-nädalaste põrsaste praegune keskmine hind 4,7 krooni eelmise kuu samaaegse 4,1 kr. vastu ja 6—10-nädalastel 7,5 kr. eelmise 6,4 kr. vastu, — hinnatõus seega noorematel 0,6 kr. ehk 15% ja vanematel 1,1 kr. ehk 17%.

Sealihha konjunktuuri paranemisega välis-turgudel tõusis nõudmine sigade järgi, mis tõstis meie sigadepidamise tasuvuse piiridesse ja mis õhutab talupidajaid intensiivsemale seakasvatusele. Kevadiste madalate liha- ja põrsastehindade korral jäeti emiseid paaritamata, milline nähtus avaldub põrsaste pakkumise vähenemises. Ühelt poolt praegune maailma sealihaturu soodus olukord ja teisalt põrsaste pakkumispinge nõrgenemine on põh-

jusi, millel põhineb praegune pörsaste hinna kõvenemistendents.

Laadahiinad. — Prices at Fairs.

	Hobused Horses		Lüpsilehmad Milk Cows		Liha-loomad Meat Cattle		Vasikad Calves	Lambad Sheep	Pörsad Pigs	
	Head — Good	Keskmine Average	Head — Good	Keskmine Average	Härjad — Oxen	Mullikad — Heifers			Alla 6 nädala Under 6 Weeks Old	6—10 näd. — From 6—10 Weeks Old
1935. a. 9 kuu kesk.	233	136	82	60	89	33	6,8	10,8	5,0	7,0
" august	252	140	76	54	87	30	7,0	9,0	4,0	6,0
" sept.	238	142	73	52	79	32	8,0	8,7	4,1	6,2
" okt. i. p.	240	141	72	52	80	32	9,0	9,0	4,7	7,5
1934. a. 9 kuu kesk.	168	98	65	54	68	21	5,7	9,0	7,9	11,8
" oktoob.	180	98	78	54	69	26	7,6	7,8	6,1	7,5
% 1934. a. 9 kuu kesk. = 100										
1935. a. 9 kuu kesk.	139	139	126	111	131	157	119	114	63	59
" august	150	143	117	100	128	143	123	100	51	61
" sept.	142	145	112	96	116	152	140	97	52	53
" okt. i. p.	143	144	111	96	118	157	158	100	59	64
% 1934. a. oktoober = 100										
1935. a. okt. i pool	133	144	92	96	116	129	118	116	92	100

Vaatamata, et talvise söödapuuduse kartusel võib käesoleval sügisel tulla harilikust suurem veiste vähenemine, ei ole nende hindades märgata erilist langust. Võrreldes eel-

mise kuu I poolega praegune hind on headel lüpsilehmadel madalam 2 kr. ja keskmistel 1 kr., mis moodustab 2%-se nõrgenemise. Kuid kõrvutades lüpsilehmade hindu aasta I poolega, kuhu kuuluvad ka eriti kõrgeid varakevadised hinnad, on viimased hinnad tunduvalt nõrgemad ja jäävad headel lüpsilehmadel 13 kr. ehk 15% ja keskmistel 11 kr. ehk 17% alla aasta I poole taseme.

Käesoleva aasta esimese kolme veerandi võrdlusest m. a. sama ajaga selgub, et peale pörsaste on kõik teised looma liigid kallinenud. Hinnakõvenemine on mitmesugune ja kõige intensiivsem mullikate juures, kus keskmine hind tõusis m. a. 21 kr-lt 33 kr-le, — suurenemine seega 12 kr. ehk 57%. Hindade tõusu intensiivsusest järgnevad mullikatele hobused. Käesoleva aasta 9 k. keskmine hind ületab m. a. samaaegse hinnataseme headel tööhobustel 65 kr. ja keskmistel 38 kr., seega on hinnakõvenemine mõlema liigi hobuste juures 39%. Pullidel on hinnatõus 31%, headel lüpsilehmadel 26% ja keskmistel 11%. Vasikad ja lambad on kallinenud vastavalt 19% ja 14%, kuna pörsaste juures, vaatamata viimaste kuude hinnakõvenemisele, jääb k. a. hind tunduvalt allapoole m. a. samaaegsest tasemest ja moodustab nooremate juures 63% ja vanemate juures 59% eelmise aasta hinnast.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

KODUMAA KARUSNAHATÖÖSTUS. — DOMESTIC FUR INDUSTRY.

Karusnahkade parkimine ja värvimine on meie noorimaid tööstusalu. Kuni 1932. a. rahuldas meie tarvidust sissevedu, mis 1928. a. tõusis kõrgemale tipule, mil meie valmis-karusnahkade eest välisvaluutas maksime 1 677 000 krooni. Sealpeale algas langus, mis kestis kuni 1933. a., mil ta moodustas vaid 10% 1928. a. sisseveost.

Sisseveo languse suurimaks põhjuseks oli esijoonel ostujõu kahanemine, raskused välisraha saamisel ja turu küllastumine ning kodumaa karusnahatööstuse toodete turule ilmumine.

Karusnahkade parkimise ja värvimise tööala elukutsumiseks andis tõuke välisvaluuta saamise piiramine ja mitmesuguste toorkarusnahkade (lamba-, vasika-, hülge- j. m.) kohal tootlemine.

Pioneeriks karusnahkade vääristamisel oli o.-ü. „Ekt“, Tartus, kes 1922. a. väiketööstuse ettevõtteks asus esimesena parkima ja värvima kodumaalt saadavaid lamba-, hülge-, vasika- ja kassinahku. 10 a. jooksul o.-ü. jäi ainukeseks ettevõtteks kõnealuleval alal. Alles 1932/33. a. tekitab temale võistlejaid Tallinnas ja Viljandis ning veidi hiljem ka Tar-

tus ja Rakveres. Tänapäev on meil karusnahatööstuste arv juba jõudnud poole tosinani ja nende toodanguvõime suudab kodumaise tarviduse katta küllaldaselt.

Karusnahatööstus asus esijoonel lihtsamate ja kodumaalt saadavate karusnahkade vääristamisele, nagu seda on lamba-, vasika- ja hülgenahad ning missuguste karusnahkade kandmine ja tarvitamine üldiselt oli moes. Rööbiti viimase nõuete muutumisega ja ettevõtete arenguga asuti ka muude karusnahkade töötlemisele, missuguseid kodumaalt ei ole

saada või missuguste toodang väike, nagu kodujänese-, tuhkru-, naaritsa-, opossunnahad jne. Neist on suurima tähtsusega kodujänese- nahad, missugused vääristatult tuntud „kotiknahkade“ nime all ja mitmesugused kallihinnalised lambanahad, mis töötletult müügil „karakul-“, „persianer-“, „indianer“ j. m. nime all.

Järgnev tabel annab ülevaate kodumaa karusnahatööstuse poolt töötletud karusnahkade päritolu, koguse ja väärtuse kohta 1933/34. ja 1935. a. I kolmandikul.

Töötletud karusnahku: *Manufactured Furs:*

Lambanahku— <i>Sheep</i>				Kodujänese.— <i>Rabbit</i>				Hülgenahku— <i>Seal</i>				Rebasenahku— <i>Fox</i>				Muid karus.— <i>Otherskin</i>			
Kodumaalt <i>Domestic</i>		Välismaalt <i>Foreign</i>		Kodumaalt <i>Domestic</i>		Välismaalt <i>Foreign</i>		Kodumaalt <i>Domestic</i>		Välismaalt <i>Foreign</i>		Kodumaalt <i>Domestic</i>		Välismaalt <i>Foreign</i>		Kodumaalt <i>Domestic</i>		Välismaalt <i>Foreign</i>	
Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>	Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>	Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>	Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>	Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>	Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>	Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>	Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>	Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>	Arv <i>Number</i>	Väärtus Kr. <i>Value Kr.</i>

1933. aastal.

18109	136688	20580	108661	300	800	100	200	407	6926	—	—	355	10200	—	—	1868	1805	7657	89584
-------	--------	-------	--------	-----	-----	-----	-----	-----	------	---	---	-----	-------	---	---	------	------	------	-------

1934. aastal.

24232	176481	21814	90476	250	650	20607	68821	788	19776	—	—	474	2860	—	—	2855	37636	5958	82086
-------	--------	-------	-------	-----	-----	-------	-------	-----	-------	---	---	-----	------	---	---	------	-------	------	-------

1935. a. I. I—1. IV.

8812	22529	2253	10050	102	408	2100	6000	248	4288	—	—	407	10852	—	—	1280	2714	—	—
------	-------	------	-------	-----	-----	------	------	-----	------	---	---	-----	-------	---	---	------	------	---	---

Sellest nähtub, et kodumaa lambanahkade osatähtsus kasvab (1935. a. I kolmandiku andmed ei peegelda tõelist olukorda sel alal; sest lambanahkade ostuhooaeg on vaid stigiisel) ja sel ajal on meie tööstus ka kvaliteedi alal arenenud kiiresti nii, et asjatundjad sel alal tunnustavad kodumaa tööstust välismaaga täiesti võistlusvõimeliseks. Veidi raske- maks on osutunud teine tähtsam sisseveoala — kodujänese- nahkade või n. n. „kotiknahkade“ vääristamine, missugusel alal Leipzig'i ettevõtted sammuvad ikka veel esirinnas, kuid kellele nüüd teised maad, nende hulgas ka meie tööstus, püüavad jõuda järele. Kuid ka sel alal on meie tööstus suutnud vähendada sissevedu, „Kotiknahku“ tarvitab meie

turg umbes 40 000 tk. aastas, neist suutis meie tööstus 1934. a. asendada juba 20 000 tk. ja k. a. loodetakse anda 30 000 tk; muidugi ei ole mõeldav, et kogu sissevedu sel alal kustuks; on ju erisorte, mida tarvitatakse vähe ja missuguste töötlemine end ei tasu ning neid tuleb ikkagi vedada sisse; kuid üldiselt on selgunud, et karusnahatööstus on meil arenemisvõimeline ja võib anda teenistust umbes 100 töölisele aasta läbi.

Lõpuks peab soovitama meie tööd ja tegevust otsivale noorsoole, et need, kes sest alast huvitatud, püüaksid seda õppida, sest kõik juhtivad tööjõud karusnahatööstuses on meil välismaalased ja on väga soovitav, kui nende asemel leiduks kohalikke kodanikke.

LÜHIUUDISEID. — *SUNDRY INFORMATION.*

● Põllutööstusteering on koostanud kava mahlade ja aedviljakonservide vabriku ehituseks Tallinnas. Kava kohaselt vabriku

ehitamine ja sisseseade maksuks ca 180 000 kr., kusjuures vabriku hoonena tuleks kasutada mõnd vana tehase hoonet. Hooaja kes-

tel võiks vabrik töötleda toormaterjale: mahlade, siirupite ja essentside jaoks 500 tn, keediste ja marmelaadide jaoks 400 tn, hapendatud hoidisteks 40 tn, püreede, salatite ja veshoidisteks 20 tn ja kuivatatud puu- ja aedviljade jaoks 100 tn. Kava on antud Majandusministeeriumile seisukoha võtmiseks ja arvamise avaldamiseks vajaliku kapitali saamise suhtes.

Majandusministeerium on lubanud vedada sisse:

- Tõnu Veide'le, Tallinnas, ühe paelakudumismasina paelakudumistöökoja sisseseadmiseks, mis hakkaks laskma turule neid sorte paelu, missuguseid tänini Eestis veel ei valmistata, nagu kantimis-, rõivastus- ja tikanduspaelu.

- Viljandi linavabrik a.-s., Viljandis, 2 Jacquard kudumis- ja 1 kaardimasin, et valmistada laudlinu, suurrätte j. m. sissekootud embleemidega ja nimedega.

- Riidehüvestustöökoda G. Birk, Tallinnas, riidevenitusraam- ja kuivatusmasin, et moderniseerida ettevõtet tänapäeva nõuetele.

- Trikotaaž- ja kudumistööstusele Betty Besprosvanny & Poeg, Tallinnas, a.-s. „Rauaniit“, Tallinnas, ja Tallinna Siiditööstus, mitmesuguseid väiksemaid masinaid ettevõtete moderniseerimiseks, kogusummas 4000 kr. väärtuses.

- Edgar Ottas'ele, Suure-Jaani alevis, kunstkärgede valmistamise valtse umbes 800 kr. väärtuses.

- Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele, Tallinnas, 4. seebimasinat umbes 9200 kr. väärtuses seebitehase täiendamiseks.

- S. Zivziunas'ele, Tallinnas, 6 kibarkuplite valmistamise masinat, koguväärtuses 8500 kr.

- O.-ü. „Noor-Eesti kirjastus“, Tartus, ühe „Intertype“ ladumismasina 11 000 kr. väärtuses.

- Triiki- ja tsinkograafiatöökoda J. Mällo, Tartus, ühe kiirtrükipressi 11 500 kr. väärtuses.

- Eesti Peekoni ekspordühisusele, Tallinnas, konservitööstuse sisseseade, koguväärtuses 8600 kr.

- A.-s. A. M. Luther, Tallinnas, lihvimis-, sõtkumis-segamis- ja jahvatusmasinaid, koguväärtuses 31 000 kr.

- Kreenholmi puuvillasaaduste manufaktuuri o.-ü. poolimismasina 9550 kr. väärtuses.

- 23. X k. a. osteti riigiasutistele kantseleimaterjalide hankimiseks Majandusministeeriumis korraldatud valikpakkumistel mitmesuguseid kantseleimaterjale ja kirjutustarbeid teiseks poolaastaks, kogusummas 27 000 kr. väärtuses.

- Pikema ajavahemiku (1931—34) järele on möödunud aastal Tallinnas, Köhleri tän. nr. 2 asutatud sigaritööstus „Kubana“ nüüd lasknud turule oma tooteid, millistele järgnevad erivaliku sordid arvatavasti detsembris.

RAHANDUS

RIIGI TULUDE LAEKUMINE OKTOOBRI 1935.

STATE REVENUE IN OCTOBER.

Majandusministeeriumi Rahandusosakonna kokkuvõtete järgi laekus k. a. oktoobris riigile tulusid 6 262 tuh. krooni eelmise aasta sama kuu 5 589 tuh. kr vastu, seega enamlaekumine 673 tuh. kr ehk 12%.

Oktoobri tuludes ei esine erakordseid laekumisi, nii et riigi regulaarsete tulude lae-

kumine püsib stabiilsena ja seisab eelmisest aastast kõrgemal tasemel.

Suuremad tuluaallikad on k. a. oktoobris andnud tulusid järgmiselt:

tempelmaks ja lõivud — 402 tuh. kr eelmise aasta 322 tuh. kr vastu, enamlaekumine 80 tuh. kr ehk 24,9%; tollid — 1 881

tuh. kr eelmise aasta 1390 tuh. kr vastu, enamlaekumine 491 tuh. kr ehk 35,3%; aktsiisid — 474 tuh. kr eelmise aasta 384 tuh. kr vastu, enamlaekumine 90 tuh. kr ehk 23% (enamlaekumine tuleb panna peamiselt bensiniaktsiisi arvele, mis eelmisel aastal laekus muude tulude hulka); piiritusmonopol — 1160 tuh. kr eelmise aasta 1072 tuh. kr vastu, enamlaekumine 88 tuh. kr ehk 8,2%; raudteed — 979 tuh. kr eelmise aasta 1001 tuh. kr vastu, vähemlaekumine 22 tuh. kr ehk 2,2%; post, telegraaf ja telefon — 315 tuh. kr eelmise aasta 373 tuh. kr vastu, vähemlaekumine 58 tuh. kr ehk 15,4%; langus on seletatav telefonitulumise varemalaekumise k. a. augustis.

Muid tulusid on laekunud 1050 tuh. kr eelmise aasta 1047 tuh. kr vastu, enamlaekumine 3 tuh. kr ehk 0,3%.

Käesoleva eelarveaasta 7 kuu (aprill-oktoober) jooksul on saadud tulusid 46,3 miljonit krooni eelmise aasta sama aja 40,9 miljoni kr vastu, enamlaekumine 5,4 milj.

kr ehk 13%. Enamlaekumist näitasid: tempelmaks ja lõivud — 201 tuh. kr ehk 9,4%; tollid 2251 tuh. kr ehk 24,8%; aktsiisid — 854 tuh. kr ehk 31,3% (enamlaekumine peamiselt bensiniaktsiisi arvel, mis eelmisel aastal laekus muude tulude hulka); piiritusmonopol — 907 tuh. kr ehk 13,4% ning post, telegraaf ja telefon — 271 tuh. kr ehk 10%.

Vähem laekus tulusid raudteedest 401 tuh. kr ehk 5,1%.

Muid tulusid laekus 10984 tuh. kr eelmise aasta 9709 tuh. kr vastu, enamlaekumine 1275 tuh. kr ehk 13,1%.

Muude tulude hulgas esinevad k. a. järgmised erakordsed laekumised: Riigi metsatööstuse puhaskasu 1933/34. a. eest 1674 tuh. kr (eelmisel aastal 625 tuh. kr), Eesti Panga dividend 1934. a. eest 267 tuh. kr (1933. a. dividend laekus märtsis 1933/34) ja Pikalaenu Panga puhaskasu 1934. a. eest 435 tuh. kr (eelmisel aastal 474 tuh. kr).

LAEVANDUS

PRAHITURG VIIMASEL NÄDALAL.

Prahiturg, mis 15.—21. okt. näitas järjekindlalt tõusu ühenduses Itaalia-Abessiinia konfliktiga ja selle kõrvalmähtustega, viimase nädala jooksul 22.—31. okt. nõrgenes. Vahemere-prahid olid veel üldiselt huvi keskuseks, võttes arvesse suurendatud vedusid Itaaliasse, samuti ka Egiptusse, kuhu osteti siisi 400 000 tn. Ka viljavedudeks prahtimine näitas nõrgenemist, võttes arvesse hindade tõusu, mis mõjutas ostjaid tagasihoidlikumaks. Ka rahunes üldine poliitiline seisukord peale Inglise parlamendis peetud kõnede ning pinevuse vähenemise tõttu Itaalia—Inglise vahel. Kuna aga Itaalia tahab enne sanktsioonide kehtimahakkamist täiendada oma tagavaru ja ka teised riigid igaks juhuks suurendavad tagavaru, siis üldiselt tegevus rahvusvahelistel vedudel oli elav. Kuudas turg areneb tulevikus, oleneb poliitilisest olukorrast. Näib olevat tõenäolik, et kui sanktsioonid Itaalia vastu viiakse läbi kavatsatud ulatuses, võib oodata vedude vähenemist, mis

— LAST WEEK'S FREIGHT MARKET.

võib mõjuda halvavalt, eriti peale praegusi suurendatud vedusid sanktsioonide ootel.

Süteprahid Vahemere alanesid nädala jooksul umbes 1/— võrra, nii et Cardiffist Aleksandriasse oli hind 9/6—9/— eelmise nädala 10/—10/3 asemel. Teistesse sadamatesse on vahekorid umbes sama, kuigi prompt-prahitimiste puhul võis saada ka kõrgemat hinda. Raskusi teeb tagasiprahtide saamine Vahemere rajoonist, kuna sinna on vedusid rohkem. Turule ilmusid mõned Musta mere viljaprahid, millest maksti Inglisele 11/—11/3. Doonau viljavedu oli peagu soigus. Viljaveol L.-Ameerikast Euroopasse maksti vaid 3 d. üle minimaalnormi, kuna eelmisel nädalal vahe tõusis kuni 6 d. ja rohkem. Teistelt viljaveoturgudelt oli vahekorid umbes sama.

Balti mere—Valge mere metsaveo sesoon hakkab jõudma lõpule. Sütevedu Balti merde kesks võrdlemisi endise hooga ning prahid püsisid näidates vaid õige väikest nõrgenemist, Inglisele E. C. maksti Balti merde

5/6—6/—-. Eelolevaks sesooniks on Balti—Valge mere metsavedude tarvis töötatud välja minimaalprahinormid Baltic & International Maritime Conference poolt ning praegu käib riikidevaheline laevaomanikkude verbimine selle kava teostamiseks. Loodetakse, et need normid leiavad üldist kasutamist, millega oleks tõkestatud prahtide alapakkumine mittetasuvasse piirkonda. Nagu selgus Inglise „Tramp Shipping Administrative Com-

mittee“ aruandest Inglise kaubandusminist-rile, on selle asutise poolt töötatud välja mi-nimaalnormid L.- ja P.-Ameerika trampvedu-del seaduslikult peetud kõikide riikide laeva-omanikkude poolt.

Läinud nädalal siiski laevade nõudmine oli üldiselt elav ning rahvusvahelisel prahiturul oli raske leida sobivat tonnaži. Seega ten-dents oli küllalt kindel ja prahitase ra-huldav.

TALLINNA SADAM 26. OKT. — 2. NOV. K. A. — TALLINN HARBOUR.

Möödunud nädalal tuli välissõidust Tal-linna sadamasse 16 liini- ja 15 trampaeva. Kõige enam laevu tuli Soomest, nimelt 13, mille hulgas 7 liinilaeva. Viimased töid 103 tn kaupa ja 205 reisijat; trampaevad tulid meilt võtma kaupa ja moona. Saksast tuli üldse 6 laeva, neist 4 liinilaeva, millel toodi 1383 tn segakaupa ja 9 reisijat, tramp-laevadest üks tõi torrauda, teine tuli tüh-jalt meilt viima sigu. Britist tuli 4 laeva kõik koormaga, tuues suurema koorma kivi-sütt ja tulekindlaid kive. Rootsist tuli 1 lii-nilaev vähese kaubaga, Belgiast 2 laeva 1551 tn segakaubaga, Taanist 3 laeva, mil-ledest 2 laeva tuli 237 tn segakaubaga ja 1

laev tühjalt, Poolast tuli 1 laev 68 tn sega-kaubaga ja Lätist 2 laeva tühjalt.

Möödunud nädalal läks välissõitu 16 lii-ni- ja 12 trampaeva. Soome läks üldse 16 laeva, nende hulgas oli 7 liinilaeva 53 tn se-gakaubaga ja 170 reisijaga; trampaevad viisid 520 tn rukist, 417 tn põlevkiviõli ja bensiini ning 429 tn vanarauda, kuna paar laeva läks tühjalt. Saksa läks 5 laeva, neist 4 liinilaeva segakauba ja reisijatega ja 1 trampaev elussigadega. Britti läks 4 laeva osalt laadimata, osalt metsamaterjali ja se-gakaubaga. Poola läks 2 laeva 194 tn sega-kauba ja 7 reisijaga ja Rootsi 1 laev 78 tn segakauba ja 14 reisijaga.

TEISTE SADAMATE TEGEVUS SEPTEMBRIS 1935.

OTHER HARBOURS IN SEPTEMBER 1935.

Teistesse sadamatesse peale Tallinna tuli septembris laevu mahu järgi 47 765 net. rgt. ning väljus ligikaudu sama palju. Lähikäigu moodustab peamiselt rannasõit; välissõit ula-tub ainult 1/6 mahult teiste sadamate lähikäi-gust. Laevade liikumine oli septembris ligi 12% võrra väiksem eelmisest kuust, seega jätkus augustis alanud laevasõidu tagasimi-nek ka septembris.

Ühenduses laevasõidu tagasimine kuga vä-henesid ka veod laevadel. Kaupu veeti laeva-del sadamatesse septembris 4 833 tn (augus-tis 6 829 tn) ja välja 24 276 tn (aug. 37 488 tn). Väljaveost läks septembris 2/3 välis-maale, peamiselt kivid Saaremaa sadamatest, metsamaterjal Pärnust ja Narva-Jõesuust ja

kartul Paldiskist. Väljaveo rannasõidus moodustavad samuti peamiselt puumaterjal (küttepuud) ja ehituskivid, mis tuuakse pea-miselt teistest sadamatest Tallinna. Sisse-veos sadamatesse oli ligi 1/3 välissõidust tul-nud segakaupa, mis toodi suuremalt osalt Pärnu sadamasse; teistesse sadamatesse tu-leb välismaalt vähe kaupu. Sisseveo ranna-sõidus moodustavad mitmesugused segakau-bad, mis veetud Tallinnast teistesse sadama-tesse.

Reisijate, samuti kui kaubavedu, oli sep-tembris väiksem eelmisest kuust. Nimelt tuli laevadega septembris 5 596 reisijat ja väljus 5 522 reisijat, eelmise kuu vastavad arvud olid 7 721 ja 7 224 reisijat.

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 43.	28/X	21/X	%	September		English Nomenclature see No. 43.	28/X	21/X	%	September	
	3/XI	27/X		1935	1934		1935.	1935.		1935	1934
SUURMÜÜGHINNAD Tallinnas börsikom. noteeringute järgi (kr. kv)											
Teravill, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,75	12,75	0	12,59	10,03	70. Searasv, sulatamata	85	80	+6,3	63	80
2. Nisu	18,50	18,50	0	14,25	12,64	71. " sulatatud	110	110	0	81	100
3. Oder, õlle	—	—	—	—	15,00	72. Loomarasv, sulatamata	50	50	0	48	60
4. " sõõda	—	—	—	—	9,04	73. " sulatatud	70	70	0	83	75
5. Kaer	—	—	—	—	7,34	74. Heeringad, soolatud	45	45	0	45	50
6. Rukkijahu	14,83	14,93	-0,7	14,10	11,70	75. Raimed, värsked	18	18	0	21	18
7. Rukkipüü	22,38	22,50	-0,5	21,18	19,35	76. Kilud	28	12	+133,3	25	15
8. Nisupüü (kõrgem sort)	40,00	40,00	0	27,00	28,88	77. Riis	75	75	0	75	50
9. Kartulid, ekaport	—	—	—	—	—	78. Manna	42	42	0	40	50
10. " piirituse	1,85	1,85	0	—	—	79. Kartullijahu	28	28	0	25	30
11. " vabriku	1,75	1,65	+6,1	—	—	80. Suhkur	44	44	0	49	44
Piimaadused ja kunstvõi											
12. Juust õvetsi (kg)	1,15	1,15	0	1,80	1,00	81. Sool	4,5	4,5	0	5	5
13. Margariin	0,75	0,75	0	0,70	0,67	82. Ristikhein	8,2	7,6	+7,9	5,8	4,7
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	43,13	43,13	0	42,13	42,85	83. Aasahain	6,1	6,1	0	4,2	3,6
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	3,50	84. Poletispüü, kase (m)	689	689	0	634	588
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	3,33	85. " männi	458	458	0	423	387
17. " Inglise	2,50	2,50	0	2,50	—	86. Petrooleum (lt)	11	11	0	11	—
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	48,75	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
19. Tee, Or. Pek., Tselon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	Rukis — (kr. kv.)					
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,68	4,68	0	4,68	4,75	87. Hamburg (La Plata)	7,83	7,80	-2,2	7,14	10,28
21. Heering-, S. Matties (tünn)	38,50	38,50	0	35,00	34,00	88. Chicago	7,20	7,28	-1,1	6,55	11,35
22. " Matfuis	42,50	42,50	0	39,50	37,00	89. Winnipeg	5,60	5,81	-3,6	5,33	9,50
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivi (1000 tk.)	40,00	40,00	0	34,00	35,00	Nisu — (kr. kv.)					
24. Täement (tünn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,45	6,63	90. Hamburg (Manitoba I)	14,27	14,68	-2,8	14,43	—
25. Lubi	—	—	—	—	3,38	91. Liverpool	12,39	12,70	-2,4	12,30	11,83
26. Tsinkvalge (kg)	0,47	0,47	0	0,47	0,52	92. Chicago	13,29	13,54	-1,9	12,72	13,65
27. Ooker	0,22	0,22	0	0,22	0,22	93. Winnipeg	11,59	12,00	-3,4	12,00	11,42
28. Värnits	72,00	72,00	0	65,50	66,00	Mais — (kr. kv.)					
Metallid											
29. Raud, sordi	14,00	14,00	0	14,00	13,00	94. Tallinn	—	—	—	—	—
30. Teras, vedru	25,00	25,00	0	25,00	25,00	95. Chicago	8,51	8,79	-3,2	11,38	11,14
31. Inglise	490,00	490,00	0	495,00	491,00	Või. (snt. kg)					
32. Seatina	48,00	48,00	0	38,50	29,30	96. Tallinn	147	159	-7,5	143	89
33. Vaskplekk, punane	185,00	185,00	0	175,00	170,00	97. Kindlustatud hind	130	130	0	130	110
34. " valge	160,00	160,00	0	160,00	157,00	Londonis.					
35. Tsinkplekk	67,50	67,50	0	67,50	68,00	98. Taani	222	232	-4,3	225	190
Riie ja nahk											
36. Puuvillaneriie, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	99. Eesti	—	—	—	—	108
37. " mitkai	0,42	0,42	0	0,42	0,42	100. Läti	—	—	—	—	179
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,30	2,30	0	2,03	2,13	101. Leedu	—	—	—	—	174
39. " Am. nah. I s.	2,55	2,55	0	2,33	2,43	102. U-Meremaa	190	208	-8,7	198	180
Kütteained, õlid jne.											
40. Kivistisi, auru, Nowcastle	2,50	2,50	0	2,55	2,74	Manchesteris.					
41. " sepa	2,75	2,75	0	2,75	2,94	103. Taani	221	232	-4,7	228	194
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,85	104. Eesti	200	214	-6,5	190	127
43. Turvas	0,83	0,83	0	0,83	0,83	105. Läti	200	214	-6,5	190	126
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	5,25	106. Soome	216	225	-4,0	216	—
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,50	107. Rootsi	211	225	-4,0	211	142
46. Petrooleum, Vene ja Am.	10,25	10,25	0	10,25	11,28	Berliinis.					
47. Bens., R.-põlevk. segab. (lt)	0,26	0,26	0	0,26	0,27	108. Saksa margivõi	356	356	0	358	379
48. " väiksema, I sort	40,00 ²⁾	40,00 ²⁾	0	40,00 ²⁾	0,29	109. Peen meiereivõi	348	348	0	350	370
VÄIKEMÜÜGHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukis	—	—	—	—	—	110. Meiereivõi	337	337	0	339	358
50. Nisu	—	—	—	—	—	111. Kopenhaagenis. — Taani	178	186	-4,3	182	146
51. Oder	—	—	—	—	12,0	Peekon. (snt. kg)					
52. Kaer	11,5	12,0	-4,2	11,3	8,0	112. Tallinn 60 — 72 kg I s.	62 ²⁾	67 ²⁾	-7,5	64	64
53. Rukkijahu	15,0	14,8	+1,4	14,0	11,6	113. " { 55,5—59,5 " " }	57 ²⁾	62 ²⁾	-8,1	59	59
54. Sepikujahu	28,0	28,0	0	20,2	18,0	114. " { 72,5—75,0 " " }	53 ²⁾	58 ²⁾	-8,6	55	55
55. Kartulid	3,2	3,2	0	3,6	2,8	Londonis (kõrgem not.)					
56. Piim, II valik	11	11	0	8	8	115. Taani	159	159	0	152	160
57. Lanavõi	180	180	0	154	125	116. Eesti	146	150	-2,7	144	155
58. Kõõgiviõli	170	160	+6,3	135	110	117. Läti	—	148	—	142	155
59. Koor, rõõsk (liiter)	110	110	0	91	90	118. Leedu	—	150	—	144	155
60. " hapu	100	95	+5,3	95	89	119. Rootsi	153	163	0	146	159
61. Kanamunad (paar)	14	13	+7,7	9	8	120. Iiri	160	160	0	162	173
62. Sealiha, keedulih	65	65	0	54	53	121. Poola	143	148	-2,1	140	154
63. " praehiha	70	70	0	58	65	Lina — Võru-Petseri.					
64. Loomaliha, supilliha	40	40	0	41	35	122. Ristna (R)	123	120	+2,5	102	94
65. " praehiha	60	60	0	53	60	123. Hoffsdreiband (HD)	114	111	+2,7	93	86
66. Vaskaliha, esim. veer.	55	50	+10,0	45	48	124. Dreiband (D)	105	102	-2,9	84	78
67. " tag.	—	5	0	59	56	125. Ordin.-dreiband (OD)	94	91	-3,3	73	70
68. Lambaliha, esim. veer.	40	45	-11,2	45	46	126. L. ordin. dreib. (LÖD)	83	80	-3,7	62	61
69. " tag.	45	50	-10,0	54	51	127. Takuprakk (H)	71	68	+4,4	50	49

1) fr. Rakvere; 2) 4/XI — 10/XI; 3) 28/X — 3/XI; *) 100 kg.

VALUUTAHINNAD.
EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest Eesti krooni				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	4. XI. 1935		29. X. 1935		4. XI 1935	29. X 1935
	Ost	Müük	Ost	Müük		
\$ (dollar) . .	368	376	368	376	4,9198	4,9181
£ (Inglise n.) .	1811	1885	1811	1885		
Saksa riigimark	137,00	140,50	137,00	140,50	12,225	12,225
Soome mark . .	7,98	8,10	7,98	8,10	226,87 ¹⁾	227,06
Prantsuse fr. .	24,25	24,55	24,25	24,55	74,68	74,60
Belgia belga . .	62,00	63,00	62,00	63,00	29,20	29,205
Helveetsia fr. .	119,70	121,20	119,70	121,20	15,132	15,122
Itaalia liir . .	29,25	30,00	29,30	30,05	60,56	60,46
Eesti kroon . .					18,25 ¹⁾	18,25
Rootsi kroon . .	93,40	94,60	93,40	94,60	19,395	19,395
Taani kroon . .	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon . .	90,95	92,15	90,95	92,15	19,908	19,908
Tšehhoslov. kr.	15,20	15,50	15,20	15,50	118,87 ¹⁾	118,81
Hollandi kulden	250,00	253,00	249,90	252,90	7,245	7,2475
Läti lant . . .	110,00	112,50	110,00	112,50	15,00 ¹⁾	15,00
Cerr. rubla . .					5,68 ¹⁾	5,673
Austria šilling	68,80	70,20	69,15	70,55	26,81 ¹⁾	26,25
Ungari pengő .					26,00 ¹⁾	26,00
Poola zlot . .	69,80	70,80	69,40	70,40	26,12 ¹⁾	26,12
Leedu lilt . . .	61,75	62,65	61,60	62,50	29,25 ¹⁾	29,25
Danzigi kulden	69,80	70,30	69,40	70,40		

1) 2 XI 1935

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.
EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas:		1935. a. 1. I kuni 3. XI	1934. a. 1. I kuni 4. XI	1933. a. 1. I kuni 5. XI
	28./X- 3./XI 1935	21./X- 27./X 1935			
VOI (tonni)					
Butter (tons)	269,9	213,8	9611,9	8944,7	8310,7
Sellest:					
Saksa . . .	120,2	50,8	3710,7	2861,5	3114,2
Inglise . . .	144,6	154,9	5570,2	5912,8	4140,2
Belgiasse . .	—	—	42,3	15,4	248,8
Soome . . .	—	—	—	2,1	476,5
MUNAD					
(tuh. tk.) —					
Eggs (1000)	751	609	44101	32901	20418
Sellest:					
Inglise . . .	—	—	21308	18326	6026
Saksa . . .	535	537	18136	10905	10809
PEEKON					
(tonni) —					
Bacon (tons)	25,4	18,8	1636,9	2090,6	2689,7
LINA (tonni)					
Flax (tons)	—	—	4294,7	3091,6	2692,6
Sellest:					
Inglise . . .	—	—	2880,1	2212,3	1693,1
Belgiasse . .	—	—	70,3	121,6	679,7
Soome . . .	—	—	140,3	99,3	113,3
Saksa . . .	—	—	1092,3	547,0	21,5
Prantsusse . .	—	—	10,3	60,5	50,2

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VOITURG — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal püsis hindade liikumises võiturul endiselt langev tendents. Nii noteeriti Taani võihind Londonis 124—125 š cwt möödunud nädala 130 š vastu. Eesti võihinna noteering Manchesteris langes 111—113 š-le cwt, s. o. 13—15 snt kg-lt, võrreldes eelmise nädalaga. Ka Saksast saadav võihind nõrgenes ligi 10 snt kg-lt. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahetõrgete kujunemisele noteeriti meie eksportvõihinna 147 snt. kg. Kuna eelmisel nädalal võihinna noteerimine jäi turu selgusetuse tõttu ära, noteeriti 19—25 X sissetulnud võihinna 159 snt. kg.

Võiturul ilmnev hindade langus on kaudses seoses eelmiste nädalate hüppelise tõusuga. Kuna pidevat tõusu ei põhjustanud mitte võituru normaalne areng, vaid spekulatsioon, oli otseseks tagajärjeks võitostude tagasihoidlikkus. Nimetatud asjaolu tõttu vä-

henes ka võitarvitus, kuna margariini tootmine ja tarvitus seevastu tõusis. Kuna võihind langes uuesti ja margariinihind tõusis, kujunes seisukord võiturul importmaade tarvifajate seisukohalt normaalsemaks. Nimetatud asjaolu tõttu võib lähematel nädalatel oodata uuesti elavnemist võiturul.

Kuna möödunud nädalal eksportvõihinda ei noteeritud, püsis võihind siseturul üldiselt eelmise nädala tasemel. Nii maksus või snt. kg: Tallinnas — lauavõi 180—182 snt, köögivõi 160—175 snt, Tartus — lauavõi 180—190 snt, köögivõi 145—170 snt, Pärnus — lauavõi 185 snt (kaupl.), köögivõi 150—160 snt, Rakveres — lauavõi 190 snt, köögivõi 175 snt ja Narvas — lauavõi 180—185 snt ja köögivõi 160—165 snt.

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läiks Saksa 1907 tünni ja Inglise 2112 tünni.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib nõrk tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering langes 2 š võrra tsentnerilt 82 š-le tsentner. Seega on peekonihind langenud Londonis läinud aasta tasemele. Kuna läinud aastal peekonihinnad püsisid praegusel tasemel ligi kaks kuud, on tõenäoline, et ka käesoleval aastal peekonihinnad ei lange alla praegusest tasemest, vaid pigem nad võivad peatselt jälle kõveneda, seda enam, et peekoni sissevedu on võrreldes läinud aastaga vähenenud tunduvalt. Peekoni sissevedu langes käesoleva aasta esimese 9 kuu jooksul 5,3 milj. tsentnerile 5,8 milj. tsentneri vastu läinud aastal samal ajal. Seega on sissevedu kahanenud 0,5 milj. tsentneri ehk 9% võrra. Hinnalangusega Inglises ja eksporttapamajade toodangu suu-

renemise tagajärjel tuli peekonsigade noteeringut alandada 5 snt võrra kg-lt. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg	62	57	51	45
55 —59,5 „	57	53	47	41
72,5—75 „	57	53	47	41
75,5—80 „	53	49	46	40

Eksporttapamajades tapeti läinud nädalal 3120 siga 2920 sea vastu eelmisel nädalal. Peale selle saadeti elussigadena Saksa 1136 siga ja N. S. V. Liitu 44 siga. Kogusummas on saadetud Saksa seni 4039 siga. Käesoleval nädalal läheb Saksa kaks laeva elussigu, kogusummas 3000 sea ümber ja N. S. V. Liitu 200—300 siga.

TAPALOOMADE- JA LIHATURG — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veise- ja veiselihaturul kestab endiselt ülepakkumine, mistõttu hinnad on madalad. Eriti rohkesti turustati maaltapetud veiste liha, mis suuresti paiskab segi veiselihaturu hinnad. Nuumpullide liha maksus 24—30 snt, keskmistel 20—25 snt ja lahjadel 18—21 snt kg, nuumlehmade, härgade ja mullikate liha—25—35 snt, keskm. 22—25 snt ja lahjadel 14—21 snt kg. Maalt sissetoodud veiseliha turustati 10—25 snt. kg. Eluskaaluhinnad vastavalt headusele 15—23 snt kg. On loota hindade püsimist ja arvatavasti väikest hinnakõvenemist.

Vasikaid turul keskmiselt. Hinnad endised 35—62 snt kg piirides, vastavalt headusele. Eluskaaluhinnad 27—45 snt kg. Hinnad püsivad.

Lammaste pakkumine rohke. Eriti rohkesti tuleb turule lahjasid ja praakliha

väärtusega lambaid, mis näitab, et maal lammaste toitmisolud on halvad. Eksportlammaste hinnad muutuseta, s. o. tapakaal 75—80 snt ja eluskaaluhind franko saatejaam 29—34 snt kg. Siseturul nõrgenes lambaliha hind 2 snt võrra kg-lt. Praegu maksub lambaliha 25—37 snt kg vastavalt headusele ja eluskaaluhind 20—27 snt kg. Hinnad püsivad.

Sealihahinnad püsivad nädalapäevi 50—55 snt piirides kõigilt sortidelt. Eluskaaluhinnad siseturul 40—44 snt kg. Eksporti suurenedes Saksa ja Venesse hinnad võivad edaspidi kõveneda.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg).

	Sealiha	Veiseliha	Vasikaliha	Lambaliha
Tartu	45—53	15—25	30—45	28—33
Pärnu	45—55	25—28	35—40	30—32
Rakvere	50—52	20—33	30—50	35—40
Narva	60—65	25—35	35—40	33—38

KANAMUNATURG — EGG MARKET.

Kuna käesoleval aastal kanamunade hind on püsinud välisturgudel võrdlemisi soodus, on meie kanamunade eksportkogus näidanud tunduvat tõusu, võrreldes eelmise aastaga. Seejuures sesoonne hindade kõvenemine välisturul jätkub, mis elustab munatootmist ka sügiskuudel ja pikendab seega tootmise hooaega.

Möödunud nädalal võis Inglise kanamunaturul märkida sisemaiste munahindade kõvenemist, kuna importmunade hinnad lõdvenesid vähe. Kõrgete hindade tõttu on tarvitajaskond muutunud ostudega tagasihoidlikuks, mis nähtavasti põhjustas ka hindade lõdvenemist. Üldiselt on munaturu seisukorra kujunemise eeldused soodsad, mistõttu

võib loota ostude elavnemist ja hindade paranemist.

Meie eksportmunade hinnaks noteeriti möödunud nädalal endine hind, s. o. 116 snt kg. Vastavalt sellele maksavad eksportörid:

50 gr raskustesi munadest	65 snt kümme ehk	13,0 snt	paar
55 " " "	68 " " "	13,6 " "	" "
60 " " "	71 " " "	14,2 " "	" "

Siseturu-munade hinnaks noteeriti alla 50 gr raskustel munadel 51 snt ja üle 50 gr — 55 snt kümme.

Meie kanamunade väljaveedu oktoobris tõusis 5 460 120 tk-le möödunud aasta sama

kuu 4 573 800 tk. vastu. Seega suurenes kanamunade eksport 19,4% võrra. Käesoleva aasta kümne kuu jooksul ulatub väljaveetud munakogus 43,9 milj. tk-le, olles seega suurem möödunud aasta sama aja väljaveetud munakogusest 34,6% võrra. Kogu munade väljaveost on läinud Saksa 17,9 milj. tükki, Inglisse 21,8 milj. tükki ja ülejäänud osa teistele turgudele.

Siseturul maksusid möödunud nädalal kanamunad väikemüügil snt paar: Tallinnas 12—14 snt, Tartus 13—15 snt, Pärnus 13—14 snt, Rakveres 14—15 snt ja Narvas 13 snt paar.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahind on meil liikunud käsikäes või-hinna liikumisega. Möödunud nädalal jäi vähhind noteerimata, kuna turul oli olukord selgusetu, kuid välismailt tuli teateid, et seal vähinnad alanesid. Seetõttu alandasid ka Tallinna piimatööstused oma piima hinda 1 sendi võrra liitrikt. Piimahinna alandamiseks andis ka põhjust asjaolu, et tõusnud hinna tõttu olevat piimatarvitamine tagasi läinud ja piimatööstuse lähimüügid vähenevad.

Piimatööstuste poolt piimahinna alandamine sundis ka talupidajaid, kes otse piima kauplustele müüvad, hinda veidi alandama. Kui möödunud nädalal oli kõrgemaks hinnaks II valiku piima eest kauplustele müügil mõnel pool juba 11 senti, siis nüüdsed teated näitavad kõrgema hinnana 10 senti.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 4. nov. s. a. möödunud nädala eest järgmisi piimahindu: I valiku rööskpiim: piimakauplustele 11 senti, piimatöös-

tustele 9—10 senti. II valiku rööskpiim piimakauplustele 9—10 senti ja piimatööstustele 8 senti. Seega on alanenud eelmise nädalaga võrreldes I valiku rööskpiima hind 1 sendi võrra. Samuti on ka II valiku piima hind müügil kauplustele veidi nõrgenenud, püsima on jäänud vaid hind piimatööstustele müües.

Piimatoodang ei ole tõusnud, ka ei ole toodang langenud, sest piimakarja lauta kinnijäämisega on söötmine tugevnenud. Hinna tõusu tõttu on aga piimatarvitamine veidi tagasi läinud ja püsib pakkumise piirides.

Teistes linnades maksti möödunud nädalal väikemüügil I valiku rööskpiimast: Tartus 12—13 snt (pudelites), Narvas 10 snt ja 14 snt (pudelites), Rakveres 11 snt (pudelites) ja II valiku rööskpiimast: Tartus 8—9 snt, Pärnus 11 snt., Rakveres 9 snt., Viljandis 10—11 snt., Kuressaares 8—9 snt. ja Paldiskis 7 senti liitrist.

TERAVILJATURG — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal nõudmine teraviljade järgi nõrgenes ja hinnad näitasid langust. Nii noteeriti tähtsamal teraviljabörsidel järgmised hinnad kr kv kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

rukis: Chicago 7.20 (7.28), Winnipeg 5.60 (5.81), Hamburg (La Plata) 7.63 (7.80); nisu: Chicago 13.29 (13.54), Winnipeg

11.59 (12.00), Hamburg (Manitoba I) 14.27 (14.68), Liverpool 12.39 (12.70); mais: Chicago 8.51 (8.79).

Viimaste nisusaagi hinnangute järgi selgub, et varemantud teated tähtsamates nisukasvatajates ja -eksportijates maades on olnud tegelikkudest saakidest madalamad. Nii hinnatakse Kanada nisutoodang viimaste

andmete järgi 86,4 milj. kv-le eelmise hinde 78,8 milj. kv vastu. Samuti on müüd selgunud ka lõunapoolkeramaade toodangud. Argentiina arvatav toodang tõuseb 50 milj. kv-le (m. a. 68,8 milj. kv) ja Austraalias 37,8 milj. kv (m. a. 37,2 milj. kv). Seega jääb Austraalia ja Argentiina tänavune nisutoodang ca 18 milj. kv võrra madalamaks mõõdunud aastast. Olenevalt kuue tähtsaima nisutootja maa toodangu langusest langeb ka kogu lõunapoolkeramaade maailmaturu varustamise osatähtsus ja ulatub 1936. a. vaid 48 milj. kv-le. Käesoleva aasta eksport oli 69 milj. kv. Nagu nähtub toodud arvudest, on viimaseil aastail tegemist lõunapoolkera nisueksportijate maade peagu kindla väljaveo vähenemisega ja nende maade osatähtsuse langusega maailma nisuturul. Eriti silmatorkav on just eeloleval kaubandusaastal Argentiina ja Austraalia pakkumise nõrgenemine. Kui viimase viie aasta keskmisena langes maailmaturgu nisuga varustamisest lõunapoolkeramaade arvele 42,5%, siis on nende osatähtsus eeloleval aastal vaid 30—33%.

Maailma nisutagavarade seis 1. X on viimase viie aasta jooksul kõige madalamaid

ja tõuseb 113 milj. kv-le eelmise aasta samaaegse hinde 136,6 milj. kv vastu. Viimase viie aasta nisutagavarade seis selgub toodud ülevaatest, millest nähtub, et kõige kõrgem sügisene tagavarade seis oli 1933. a., mil tagavaru arvestati 139,3 milj. kv-le.

Maailma nisutagavarade seis 1. X (milj. kv).

1935	1934	1933	1932	1931
113,0	136,6	139,3	134,2	135

Siseturul kestab riiklik teraviljaost ja kokkutoomine on endiselt väga loid. Kuni 1. XI (incl.) tõuseb ostetud rukkikogus 1794 tn-le ja nisul 1,3 tn-le. Ostu on lõpetanud 58 vastuvõtupunkti, millistes müügikpakutav kogus oli 30 582 tn, kuid tegelikult toodi müügile vaid 1746 tn, — seega müügitoodud kogus moodustab pakutavast kogusest vaid 5,7%.

Väikemüügihinnad siseturul (kr 10 kg).

	Kuresaare	Narva	Rakvere	Pärnu	Tartu
rukis	1.30	1.35	1.25	1.25	1.25
nisu	1.60	1.70	1.30	1.70	1.80
oder	0.95	1.20	1.20	—	1.20
kaer	0.90	1.10	1.00	1.00	0.95
rukkijahu	1.50	1.45	1.45	1.50	1.45
sepijahu	1.90	—	2.20	2.60	2.40

LINATURG — FLAX MARKET.

29. X k. a. levis kuulduki, et Vene lina-kiudu eksporditavat algaval hooajal üldse ainult 50 000 tn eelmise hooaja 70 000 tn vastu. Need teated tekitasid Euroopa linaturukeskustes paanika; kõik rahvusvahelised linaärid ruttasid venelastelt ostma lina. On kuulduki, et venelased oktoobri viimastel päevadel sõlmisid lisaks senistele uusi müügilepinguid umbes 9 000 tn värskete linali hindadega 47½—50% kuldnäelsterlingit 1 inglise tonni eest kasteleo lina IV grupi I sordi alusel fob Leningradi sadam. Nii on venelased kuni 1. XI 1935 müüdnud uusi lina 12 000 tn. Viimaste tehingute teatavaks saades kõvenesid ka kõigi teiste linapäritolude hinnad. Kuigi ketrajad praegu ostavad lina ainult tagasihoidlikult, valitseb siiski linaturu kõigis keskustes tugev tendents.

Dundee linabörsil noteeriti Ida-Euroopa lina hindu cif Ida-Inglise sadamad 1 ingl. tn eest näelsterlingites järgmiselt:

	30. X 35	23. X 95
Petseri-Võru R	£ 80	£ 77
Läti-Liivi R	£ 76/10	£ 76
Vene kasteleo IV gr. I s.	£ 85	£ 82
Pärnu takk I sort	£ 57	£ 54

Nagu nähtub, on oktoobri viimase nädala kestel Vene ja Eesti lina hindad tõusnud £ 3, Läti lina vaid £ ½. Et Läti lina hind ei ole tõusnud samal määral, kui Vene linal, jätab linaturu üldise tendentsi esialgu pisut ebaselgeks. Kui kuulduki Vene lina ekspordi vähenemisest osutuvad edaspidi õigeks, tõusevad arvatavasti ka Läti lina hinnad samal määral kui Vene omad.

Tallinnas linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul börsikomitee ruumes 1. XI 1935 noteeriti lina kokkuostuhinnad franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel 1 kg eest 3 snt võrra kõrgematena, kui eelmisel nädalal, järgmiselt (snt):

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
ristna	R 123	121
hoffsdreiband	HD 114	112
dreiband	D 105	103
ordinaardreiband	OD 94	92
low-ordinaardreiband	LOD 83	81
takuprakk	H 71	69
takk I sort		88
„ II „		71
ehitustakk		15

Petseri laadal 1. XI k. a. ostsid kaupmehed talupidajailt kokku umbes 60 000 kg lina, hinnaga 123—125 snt/kg ristna standardsordi alusel ja umbes 50 000 kg linaseemneid hinnaga 20—21 snt/kg 90% puhtuse alusel.

KARTULITURG — POTATO MARKET.

Läinud nädalal oli kartulite väljavedu võrdlemisi tagasihoidlik. Rootsi läks läinud nädalal ainult üks purjekartulitega. Lääne rannas mõned purjekad laadivad praegu kartuleid Rootsi jaoks. Kuna Stokholmis nõudmine meie kartuli järgi on liiga väike, siis läinud nädalal kartulihinnad Lääne rannas langesid veidi. Praegu makstakse seal kr. 1,75 kuni 2,00 kv. Varem olid hinnad umbes 20 snt kv kallimad.

AEDVILJATURG — VEGETABLE MARKET.

Õunte turule saatmine hakkab juba vähenema ja õunte hind näitab tõusu. Tallinna turul oli möödunud nädala lõpul juba raske osta keskpäraseid õunu kr. 1,50 mõõt, nagu neid müüdi üle-eelneval nädalal. Parematest titovka õuntest maksti turul kr. 1,50—2 mõõt ja seerinkatest kr. 2,00—2,75 mõõt. Antonovka õunu müüdi 20 snt/kg ja parematest antonovka õuntest maksti isegi 25 snt/kg. Kuldrenettide ja paremate taliõunte hind püsis eelmise nädala tasemel, s. o. 35—40 snt/kg.

Sibulaid läks möödunud nädalal Rootsi turule rohkem kui Soome.

Sigurite kaubanduses oli seisak. Eksportöörid asusid äraootaval seisukohal. Värskest kuivatatud sigurit on turul veel võrdlemisi vähe liikumas.

Petseri uus lina näib olevat tugevam, kuiigi pisut õlivaesem 1934. a. omast. Loodetakse, et lina keskmine kvaliteet käesoleva aasta saagist kaldub kõrgemale kui möödunud aastal. Eksportööride arvates kujuneb Petseri lina jaotus 1935. a. saagis sortide järgi protsentides võrreldes 1934. a. saagiga järgmiselt:

	R	HD	D	OD	LOD	H
1935. a. saagis loodetakse	8	55	25	10	2	—
1934. a. saagis oli	6	38,6	36,6	15,9	2,7	0,3

Kuni 2. XI k. a. on kaupmehed Petserimaa talupidajailt ostnud kokku umbes 12 vagunitäit uut lina.

Viru rannas kartulite kokkuost on ka võrdlemisi vaikne. Virumaa raudteejaamades ostetakse praegu peamiselt seemnekartuleid. Käesoleva nädala lõpul on loota, et mõnituhat kv seemnekartuleid läheb lõunapoolsetesse riikidesse.

Linnades varustamiseks ostetakse raudteejaamades väikesel määral ka söögikartuleid.

Tärgiks- ja piiritusvabrikud ostavad kartuleid endiste hindadega, s. o. kr. 1,50—2,00 kv.

Möödunud nädalal veeti meilt välja:

värsked õunu	16 508 kg
sibulaid	24 450 „
kurke, soolatud ja konservitud	12 600 „
värsked kapsaid	1 000 „
pohli, konservitud	6 123 „
jõhvikaid	26 666 „

Õunad, kurgid, värsked kapsad ja kaalikad läksid kõik Soome ja pohlad konservitud Saksale. Sibulaid läks Soome 7600 kg, Rootsi — 16 850 kg. Jõhvikaid veeti 2 700 kg Britti, 3 720 kg Prantsusse ja P.-Am. Ühendriigesse 20 246 kg.

Keeduviljaturul näitasid tomatite ja hilkapsa hinnad väikest tõusu, kuna värsket kapsa hind vähe lõdvenes.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

EHITUSTEGEVUS TAANIS JA ROOTSIS.

BUILDING ACTIVITIES IN DENMARK AND SWEDEN.

Majanduse konjunktuuri soodus areng Taanis ja Rootsis elustas sealset ehitustegevust tunduvalt. Tulud ekspordist ja laevandusest suurenesid ning tekkis pikaajalist investeerimist otsiva kapitali pakkumine, millel puudus aga vastav nõudmine majanduses. Pantkirjade kasvivate langus muutis tunduvalt odavamaks ehitusraha. Sinna liitus veel asjaolu, et peale ehitustegevuse tagasihoidlikku ajastut (1931—32) tekkis eriti elav nõudmine uute elamute järgi. Rootsis ehitustegevus oli takistatud 1933—34 suveni ehitustööliste streigi tõttu, nii et praegugi veel nõudmine korterite järgi on suur.

Ehituselolevate elamute arv Taanis langes 13 883-lt 1. VII 1931 6 840-le 1. VII 32, et seejärel uuesti tõusta aeglaselt. 1. VII 33 see arv ulatus uuesti 13 911-le ning möödunud aastal 1. VII 15 814 ja 1. VII 35 14 925-le. Kopenhaagenis ehituselolevate arv tõusis 7 733-lt 1. VII 34 8 258-le 1. juulil k. a.

Rootsi statistika pirdub vaid suuremate linnade (üle 30 000 elaniku) ehitustegevuse jälgimisega. 1. IV 1934 ehituselolevate elamute arv ulatus 14 901-le ning tõusis 1. VII

samal aastal 21 586-le. Käesoleval aastal ehitustegevus elavnes veelgi: 1. IV 1935 oli ehitusel 32 485 elamut, 1. VII aga juba 36 938. Arvestades maalasuvate telliskivitehaste toodangu turustamisvõimaluste suurenemisega võib oletada, et ka Rootsi põllumajanduses ehitustegevus on elav.

Eraelamute ehituse tõusu kõrval võime märgata tööstuse ning riikliku ehitustegevuse elavnemist. Siin on aga siiski tegemist peamiselt laiendamis-, moderniseerimis- ning parandustöödega.

Nii Rootsis kui Taanis on ehituskonjunktuuri kandjaks erakapital. Taani ehitustööstuses on levinud edukalt n. n. „endafinantseerimine”. Uute elamute üürnikud on tühtlasi osanikud; nad ostavad nimelt oma korteri, kusjuures ostuhind jaotatakse ettemaksu ning igakuiseks üürirahataoliseks järelmaksu osiks.

Taanis on avaldatud viimasel ajal arvamist, et ehitustegevuse konjunktuur läheb liiga kaugele. Taani keskpank on soovitanud pankadele tagasihoidlikkust uute ehituste finantseerimisel.

METSA TÖÖTLEMINE LÄTIS. — *TIMBER FELLING IN LATVIA.*

Möödunud metsatöötlemisaastal, mis lõppes 30. IX k. a., kavatseti Lätis töötleda 6 milj. tihum. metsa. Kohalike elanike tarvis oli nähtud ette 2 milj. m³, müügiks oksjonitel metsakauplejatel 2,4 milj. m³ ja töötlemiseks majanduslikul teel 1,6 milj. m³. Kuid kava teostamisel selgus, et kohalikuks tarvituseks läheb enam, ja seepärast valmistati selleks 2,2 milj. m³ metsa. Metsakauplejad ostsid oksjonitel 0,7 milj. m³ võrra vähem kui nähti ette, s. o. ainult 1,7 milj. m³. Mainitud metsakauplejate ülejäägi riik töötles samuti majanduslikul teel. Kokku töötleti 2,3 milj. tihum. metsa, millest 1,2 milj. m³ oli mitmesuguseid tarbepuid ja 1,25 milj. m³ küttepuid. Met-sast veeti välja peagu kõik möödunud metsatöötlemisaastal töötletud tarbepuu.

100 000 m³ väljaveetud tarbepuid (palgid) kavatsetakse saagida läbi kahes riigi poolt hiljuti omandatud saeveskis (üks Riias, teine Vindavis). Tähendatud kogusest on neis saeveskites saetud läbi 54 000 m³ palke, millest saadi 4800 stand. saematerjali. Möödunud metsatöötlemisaastal majanduslikul teel töötletud metsamaterjalist on juba müüdnud 1,5 milj. m³ umbes 14 milj. Ls väärtuses. Välismaale müüdi sellest kogusest 3,1 milj. Ls eest.

Käesoleval metsatöötlemisaastal, mis algas 1. X k. a., on kavatsetud töötleda riigimetsa samal määral kui eelmisel aastal, s. o. 6 milj. tihum. Sellest 2 milj. m³ on määratud kohaliku elanikkonna tarvis, 2,2 milj. m³ ka-

vatsetakse müüa oksjonitel metsakauplejale ja 1,8 milj. m³ töötleda majanduslikul teel. Kuna riigimetsade iga-aastane juurdekasv ei

ületa nii möödunud kui käesoleva metsatöötlemisaastal 3,8 milj. m³, siis on tegemist riigimetsa tunduva üleraiumisega.

PUU-EHITUSMATERJALI ASENDAMINE TELLISKIVIGA LÄTIS.

SUBSTITUTION OF TIMBER BY BRICKS IN LATVIA.

Et vältida riigimetsade tunduvat üleraiumist, kavatseb valitsus ratsionaliseerida siseturu puutarvitust. Nagu nähtub põllutöömistri deklaratsioonist, valitsus otsustas juba järgmisest ehitushooajast piirata tunduvalt puu kasutamist ehituste püstitamisel. Eriti välisseinad peab ehitatama tulekindlast materjalist, peamiselt telliskivist. Ühenduses sellega valitsus otsustas osta järgmisel aastal

40 milj. telliskivi, mis antakse põllumeestele poole hinnaga. Nagu põllutöömister tähendas, võivad põllumehed saada telliskive riigilt 10 Ls või kõige kallimalt 14 Ls eest tuh. 30—40 Ls vastu, mis nad maksid seni.

Telliskivitoodang Lätis käesoleval aastal oli 60 milj. tk. Osa neist eksporditakse. Telliskivihind Riias (ostes praamilt Düüna kaldal) kõigub käesoleval ajal 27—30 Ls. vahel tuhat

OLUKORD SOOME VILJATURUL.

CONDITIONS ON GRAIN MARKET IN FINLAND.

Viljasaagi koristamistöõde hilinemise ja ebakindla turukonjunktüri tõttu ei ole Soome enda vilja seni tulnud turule väga palju. Riigi Viljakontor, kes alustas oste 1,87 Smk. kg. ja tõstis hinna vähehaaval 2,05 Smk. kg-ist septembris alla 2000 tn.; koos veskitega osteti oktoobri alguks ainult 5800 tn. Oktoobris oli pakkumisi vähe ja alles kuu lõpu poole oli märgata kerge elavnemist. See tõttu hind nõrgenes vähe. Riigi Viljakontor maksab nüüd rukist 2,02 Smk. kg. Arva-

takse, et vilja ilmub müügile rohkem alles kevade poole, kuid teispoolt kujuneb tänavune viljasaak siiski väiksemaks, kui kalkuleeriti alguses. Välismaist vilja tuli esialgu jälle rohkem vedada sisse ning oktoobri keskpaigu oli seda juba Valitsuse loal veetud sisse 17 000 tn, sellest oli eesti rukist 6000 tn. Arvestades turu olukorraga kaotati ära, arvat-tes 25. X s. a., ka rukki sisseveo keeld. Rukki jahvatamise protsendiks määrati alates novembrist 50% (senini oli 65%).

EKSPORTPREEMIAID SOOMES. — EXPORT PREMIUMS IN FINLAND.

Et siseturuhinnad või ja rasvainetelt näitavad tõusu, on praegu võihind hulgi-28 Smk. ja jaemüügil 30 Smk. kg. Ka margariinihind tõusis, osalt suurema mineku, osalt toorainete kallinemise tõttu — muudeti Valitsuse poolt hiljuti kindlaksmääratud preemiat või suhtes ja nimelt seda vähendati 2 Smk. võrra senise Smk. 5,50 vastu. Vähendatud on maksu ka margariinilt ning tehtud kitsendusi selle valmistamiseks, et seega reguleerida hindu.

Käesoleva aasta eksportpreemiate maksmiseks ettenähtud krediti arvatakse aasta lõpuks jäävat järele umbes 70 milj. Smk., kuna turukonjunktüur oli ettenähtust soodsam. Arvestades paranemistendentsi vähendati toetussummasid ka tulevase aasta eelarves 120 milj. Smk-le käesoleva aasta 135 milj. Smk. asemel, kuid ka sellest kärbiti eelarve läbivaatamise ajal rahaministri nõusolekul veel teatud osa.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

INGLISE.

Eesti võikaubandus Inglise turul 1935. a. hooajal.

Estonian Butter on English Market During 1935 Season.

Oktoobriga möödub meil tegelikult võikaubanduse hooaeg ning avaneb võimalus teha üksikuid tähelepanekuid käesoleva aasta hooaja kohta.

Eestist saadeti Inglise turule võid käesoleva aasta 9 kuu kestel ligi 9% võrra vähem kui eelmisel aastal samal ajal. Üle 2/3 sellest võist leidis turustamist Põhja-Inglise turul. Seevastu teised Balti riigid eksportisid Inglisele võid umbes 20% võrra rohkem kui eelmisel aastal.

Balti riikidest veeti võid Inglisele tsentnerrites (9 esim. kuud):

	1935	1934
Eestist	95 640	104 941
Lätist	160 749	136 947
Leedust	138 494	115 432
	394 823	356 920

Varustajatest maadest asub Balti riikide rühm osatähtsusest kuuendal kohal Uus-Meremaa, Taani, Austraalia, Iiri Vabariigi ja N. S. V. Liidu järel.

Võihinnad 1934. ja 1935. a. olid (š per tsentner):

	Juuni		August		Oktoober	
	1935	1934	1935	1934	1935	1934
Taani	101	86	110	107	135	111
Soome	100	98	109	100	130	108
Eesti	81	72	91	70	120	63
Uus-Meremaa	88	77	96	80	123	69
Siberi	82	89	89	68	118	62

Selle juures on arvestatud: soome hinnad Manchesteris, teised hinnad Londoni toitainete börsil; 1935. a. oktoobri hinnad kolme nädala kestel; eesti võihinnad 1935. a. oktoobris — tegelikkude hindade alusel.

Eesti võihinnad 1935. a. hooaja kestel olid tunduvalt paremad kui eelmisel aastal. Eesti võihinna paranemist mõjutasid järgmised tegurid: 1) võituru seisukorra tunduvalt paranemine, 2) koostöö loomine Eesti, Läti ja Leedu võimüügi alal, 3) Balti riikide või ratsio-

naalsem paigutamine (või tagasihoidmine kaubanduslikust ringvoolust suurtoodangukul), 4) Läti võimüügi tsentraliseerimine, 5) inglise tarvitajaskonna ostujõu paranemine.

Hinnavahe eesti ja taani ning eesti ja soome või vahel paranes käesoleval aastal suuresti Eesti kasuks. Oktoobris oli eesti või hind suhteliselt kõrgem kui kunagi varem.

Eesti vähem kui Taani Eesti vähem kui Soome
(š per tsentner).

	Juuni	Aug.	Okt.	Juuni	Aug.	Okt.
1934	14	37	48	21	30	45
1935	20	19	18	19	18	10

Keskmiselt on eesti võihind ülaltähendatud kolme kuu jooksul tõusnud 40% võrra (oktoobris isegi 90%), taani võihind 15% võrra (oktoobris 20%), võrreldes eelmise aastaga. Säärane suhteline hinnaparanemine väärib tähelepanu seda enam, et Taani on sel aastal saatnud Inglisele võid 15% võrra vähem kui eelmisel aastal, Balti riigid, nende hulgas ka Eesti, 11% rohkem.

Suhtelist hinnaparanemist Inglisele tuleb panna peamiselt Läti võimüügi ümberkorraldamise arvele ning koostööle Balti riikide esindajate vahel võimüügi alal. Oleks Läti oma võid müünud sel aastal endiste aastate viisil paljudele importijale, siis oleks sellega ühenduses tekkinud omavaheline võistlus pakkumise juures, samuti spekulantide tegevus, kellele huviks hinda suure toodangu kuudel suruda võimalikult alla, halvavalt mõjutanud ka teiste Balti riikide võihindu. Koostöö Balti riikide vahel võimaldas vältida suurte võikoguste kuhjumist hooaja kestel jällemüüjate kätte või omal arvel külmutusmajadesse paigutamise teel ning võimaldas saada värskeid müüdava ja külmutusmajades hoitava või eest tunduvalt kõrgemat hinda.

LEEDU.

Peekoni, elussigade ja lihasaaduste eksport Leedust.

Exports of Bacon, Live Pigs and Meat Products from Lithuania.

Tänavu esimese 8 kuu jooksul on „Maitas'e“ eksportitavad ostnud kokku 278 967 siga. Sellest on tapetud 216 000 tk., elusalt

eksportitud 51 000 tk. ja tapetud Kaunase tapamajas lihunikkudele 4000 tk. Tapetud sigadest tarvitati peekoniks 110 000 tk., külmu-

tatud sealihaks — 14 000 tk., siseturule jäi umbes 94 000 tk. ehk 6 590 000 kg., mis osalt sulatatud rasvaks, osalt müüdnud lihasaadusteks, osa aga seisab tapamajades soolatud sealihana.

Üksikutel kuudel on tapamajade poolt tapetud sigu:

jaanuaris	32 506 tk.
veebruaris	32 911 "
märtsis	35 318 "
aprillis	39 157 "
mais	42 287 "
juunis	31 028 "
juulis	27 780 "
augustis	37 980 "

Kõige rohkem jäi ostmata sigu kokku jaanuaris ja veebruaris. Kui palju sigu suudavad tapamajad võtta vastu aasta viimase 4 kuu jooksul, olevat raske ütelda, kuid arvatakse, et kui olemasolevad turud ei halvene, siis on võimalik kuu jooksul osta kokku umbes 40 000 siga. Viimasel ajal tehti katseid müüa sealiha ka Ameerikasse. Ka Belgiasse ja teistesse riikidesse olevat võimalik müüa värsket sealiha. Selleks on „Maistas“ rentinud kaks Norra laeva külmutusruumidega, et sealiha eksport Lääne-Euroopasse oleks hõlpsam (igal nädalal veetakse nende laevadega välja umbes 1000 tapetud siga).

Tänavu oktoobrist võetakse vastu peekon-sigu ainult neilt põllumeestelt, kes kohustuvad teataval kuul tooma tähendatud punkti kindla arvu sigu. Seega tahetakse piirata liiga suurt sigade kokkutoomist punktidesse; põllumehed on aga selle süsteemi vastu.

Peekonit veeti üksikutel kuudel Inglisse:

jaanuaris	762 561 kg
veebruaris	569 482 "
märtsis	574 827 "
aprillis	553 371 "

Peekonsigade hinnad Leedus. — *Prices of Bacon Pigs in Lithuania.*

Valitsuse poolt määrati kindlaks peekon-sigade hinnad tuleva aasta märtsi ja aprilli kuudeks (IX 1935. kuni II 1936. olid hinnad varemalt määratud kindlaks). Sellekohaselt makstakse peekontüüpi sigadest, mille tapakaal on 56-st kuni 75 kg. (incl.) (eluskaal umbes 85—105 kg.) liha kg-st märtsis 1936. a.: I-st sorti sigade — Lit. 0,80, II-st sorti — Lit. 0,70 ja III-st sorti — Lit. 0,60; aprillis:

mais	733 625 kg
juunis	695 694 "
juulis	807 809 "
augustis	984 801 "

Keskmiselt olevat Leedu peekoni hind kõikumud 70—80 š vahel tsentner.

Tulles vastu põllumeestele, eksporttapamajad ostsid palju suuremal arvul sigu kui suutsid mahutada turgudele, kuid vaatamata sellele hulk peekonsigu jäi põllumeestelt ostmata. Need nuumati pekisigadeks, mis veel enam raskendas seisukorda, kuna kõiki pekisigu ei olnud võimalik eksportida, vaid sulatati lihtsalt rasvaks, millest osa turu puudusel müüdi odava hinnaga seebivabrikutele. Ainult juulist alates avanes võimalus müüa Inglisse sulatatud rasva. Praegu läheb iga nädal Inglisse umbes 2000 kasti rasva à 56 lbs rasked, kusjuures tsentnerist saadakse umbes 70 š.

I sorti pekisigade eest makstakse praegu põllumeestele 35 litti eluskaalu tsentnerist, II-st sorti — 30 litti, kusjuures sead peavad olema hästi nuumatud ja mitte alla 150 kg. rasked.

N.S.V. Liitu on tänavu 9 kuu jooksul veetud Leedust 2632 vagunit elussigu.

Veiselihale ei ole senini leitud soodsaid turge. Arvatakse, et praegu võiks Leedus osta kokku ekspordiks umbes 20 000 sarvloomma. Siseturul kõigub sarvloomade hind 10—17 liti vahel eluskaalu tsentnerist. Vasikalihast kavatakse hakata valmistama konserve. Lammaste pakkumine ei ole suur ja nende realiseerimine ei valmista suurt muret.

Kuna maailmaturul on tunduvalt tõusnud nõudmine konservitud sinkide (plekknõudes) järgi, sis hakkas „Maistas“ ka sel alal tegutsema ja astus konservitud sinkide müügi asjus ühendusse paljude välisfirmadega.

I-st sorti — Lit. 0,85, II-st sorti — Lit. 0,75 ja III-st sorti — Lit. 0,65. Avansina makstakse kokkuostupunktis välja märtsis 1936. 35 litti iga ostetud sea eest, aprillis — 40 litti. Peekonsead, mille tapakaal üle 75,5 kg., ja sead, mille tapakaal alla 56 kg., arvatakse III-da sordi hulka. Kõik põllumehed, kes oma majapidamistes kasvatatud peekon-sigu tahavad müüa a.-s. „Maistas'ele“ Valit-

suse poolt kindlaksmääratud hindadega 1-st märtsist kuni 30-ni aprillini 1936., peavad vallavalitsuste kaudu kuni 8. novembrini s. a. esitama „Maistas'ele" vastavad kohustused samas korras nagu senigi, kusjuures ai-

nult trahvid on kaotatud. Ühtlasi võimaldatakse põllumeestel esitada täiendavaid kohustusi müüa valitsuse poolt kindlaksmääratud hindadega sigu eeloleva detsembri ja tuleva aasta jaanuari ja veebruari kuude jooksul.

BELGIA.

Sisseveotingimused töötletud lihale Belgias.

Conditions of Import of Meat Products in Belgium.

Kõikidelt Belgia tollitariifi paragrahvide 210, 212, 213, 214 alla kuuluvatelt lihakaupadelt on kaotatud senine litsentsimaks 1 fr. kg-lt ning sisseveoluba antakse põllutööstuse äranägemise järgi igale belgia importörile. See kord kehtib esialgu kuni 30. XI. Selle ajani nõutud ja saadud sisseveoload tulevad kustutada kuni 31. XII, muidu kaotab importör kautsjonina sisse makstud 1 fr. kg-lt.

Toome järgnevalt ülalmainitud tollitariifi paragrahvide tekstid ja tollimäärad.

	Fr.
§ 210. Vorstid (igasugused) igasugusest lihast, arvatud välja maksast:	
a) vorstid n.n. „salami" valmistatud eranditult sealihast 100 kg N	120
b) muud „	230
§ 212. Liha, eraldi-nimetamata, lihtsalt keedetud, suitsutatud või soolatud, toodud sisse tei-	

		Fr.
siti kui karpides, tirinates, koorukeses või muus sellesarnases pakises:		
a) sealihast:		
1 — „Lard", lihtsalt soolatud . 160 kg N	vaba	
2. — muud „		120.75
b) eraldi tariifimata „		120.75
§ 213. Liha konservitud, eraldi nimetamata, teisiti kui lihtsalt keedetud, suitsutatud või soolatud, toodud sisse teisiti kui karpides, tirinates, koorukeses või muus sellesarnases pakises „		120.75
§ 214. Liha konservitud, eraldi nimetamata, toodud sisse karpides, tirinates, koorukeses või muus sellesarnases pakises:		
a) seakeel karpides 100 kg N		50
b) muud:		
1) lihtsalt keedetud, suitsutatud või soolatud „		120.75
2) teisiti valmistatud „		120.75

Belgia Rahvuspanga kulumaks Eesti-Belgia maksude õiendamisel.

National Bank of Belgium to Receive Commission on Adjustment of Esto-Belgian Payments.

Kuninga määrusega 3. X 1935 antakse Belgia Rahvus pangale õigus võtta oma kulude katteks 2% summade pealt, mis tema kassasse

makstud sisse Belgia/Luksemburgi—Eesti maksude õiendamise lepingu alusel.

POOLA.

Viljasaagid Poolas. — Crops in Poland.

Põllusaake Poolas 1935 võrreldes 1934. a. andmetega hinnatakse järgmiselt (tonnides):
1935. a. andmed on veel esialgsed, kuid tunduvaid muudatusi ei ole oodata.

	1934. a.	1935. a.	1934=100
Nisu	2 080 398	1 998 570	— 3,9%
rukis	6 463 960	6 331 940	— 1,3%
oder	1 452 612	1 428 620	— 1,7%
kaer	2 550 729	2 565 170	+ 0,6%

TAANI.

Aknaklaasitööstuse asutamine Taanis.

Establishment of Window Glass Factory in Denmark.

Taani firmad Højgaard & Schultz — A.-S., Kampmann, Kjærulf & Saxild A.-S., F. L. Smidh ja Nordisk Kabel og Traadfabrikker A.-S. on otsustanud asutada Korsøri sadamas uue aknaklaasivabriku. Asutajad on Korsøri linnanõukogule esitanud lepingu kava, mille järgi linnalt renditakse 20 000 ruutmeetri suurune maa-ala vabriku ehitamiseks. Ren-

dileping sõlmitakse 63 aastale. Vabrik, mille ehitamine maksuks umbes 2 milj. kr. ja valmiks aasta pärast, oleks ainulaadne kogu Taanis. Uuel aktsiaseltsil, millele on antud nimeks „Korsør Glasværk, Dansk Vinduesglasværk", on aktsiakapitali 2 milj. kr., millest 20% on makstud sisse. Ülejääk makstakse sisse hiljemalt ühe aasta jooksul.

Teatavasti tehti mõne aasta eest katset asutada klaasivabrik Helsingõri, mis ebaõnnestus. Vana Kronborg Glasværk'i (Helsingõris) varemetele ehitati 1929. aastal suur tehas riigi ja Helsingõri linnavalitsuse toetusel, mis maksus kaugelt rohkem, kui oli nähtud ette. Mitmesuguste tehniliste ja majanduslike raskuste tõttu sattus vabrik aga

juba 1930. a-l konkursi alla. Hiljem asutati samale maa-alale suur kummivabrik.

Taani aknaklaasi tarvidus kaetakse praegu ainult importklaasiga, mida veetakse aastas sisse 4—5 milj. kr. väärtuses, kuna oma maal klaasivabrikuid ei ole. Klaasi importmaadest on juhtival kohal Belgia ja Tšehhoslovakkia.

LÄTI.

Seadus munaturu korraldamise kohta Lätis.

Law Concerning Egg Market in Latvia.

1. Riik võtab igal aastal üles eelarvesse vahendeid munaturu korraldamiseks.

2. Kanamunade eest, mida Põllutöömisteeriumi ülesandel ostab ekspordiks o.-ü. „Läti Kesk-Võiekспорт“, makstakse kindlad, üle terve riigi ühtlased hinnad, millised määrab kindlaks põllutöömister iga kahe kuu kohta ette.

Märkus: Põllutöömister erijuhtudel võib lubada ka teistel seltsidel, ühingutel ja firmadel osta üles ja vedada välja mune.

3. O.-ü. „Läti Kesk-Võiekспорт“ eksportmunade ostu ja müügi tehingute üle koostab aruande iga möödunud kuu kohta ja esitab selle Põllutöömisteeriumile. Koostades aruandeid, tuleb võtta arvesse sisseostu ja müügi hindu, samuti ka kogumise, pakkimise, sortimise, alahoiu ja kaubanduse kulusid. Kui tehingud on lõppenud kahjuga, siis kaetakse need põllutöömistri korraldusel art. 1. ettenähtud vahendeist.

4. Juhtnõore käesoleva seaduse kohaldamise kohta annab põllutöömister.

SOOME.

Seadus oma maa viljamüügi edendamiseks Soomes.

Law Concerning Sales of Domestic Grain in Finland.

30. IX 1931 kehtimapanud viljamüügi edendamise seaduse kehtivuse lõppemise lähenemisel (31. XII 1935) soovis Valitsus uuendada seda seadust, millega senini reguleeriti kodumaise vilja turustamist. Sellekohane ettepanek, mille järgi vana seadus oleks jäänud jõusse määramata ajaks, kusjuures oli nähtud ette parandus seaduse § 2 juurde, mis keelab Valitsuse poolt sügishooaja algul määratud viljasegamisprotsenti tõsta sama hooaja jooksul, tehti Eduskunnale k. a. märtsi lõpul, kuid see liikati Eduskunna poolt edasi järgmise Eduskunnani, kusjuures see ettepanek muudeti Edusk. põllumajanduse komisjoni poolt selliselt, et seaduse teksti võeti § 2 juurde märkus, mis jahvatamisprotsenti või-

maldab tõsta ka hooaja keskel. Et Eduskunna otsusega ähvardas tekkida olukord, milles üldse ei saa reguleerida viljaturgu, siis esitas Valitsus Eduskunnale uue ettepaneku, mis sisuliselt sarnles eelmisele, ainult selle vahega, et uus seadus oli nähtud ette tähtajalisena (1939. a. lõpuni). Edusk. põllumajanduse komisjon muutis ka selle ettepaneku, võttes tähtajaks 1937. a. — 31. XII ja täiendades seda § 2 suhtes jälle vana märkusega. Eduskunna üldkogus tuldi aga Valitsuse ettepaneku juurde tagasi, ja kuigi see ei ole veel võetud vastu lõplikult, näib, et seekord ettepanek kinnitatakse Valitsuse poolt esitatud kujul.

Soome toorsuhkru-tööstus ja suhkruppeedikasvatuse.

Raw Sugar and Sugar Beet Industries.

Salo toorsuhkruvabrik alustas tegevust oktoobri algul ja jääb tegevusse 2 $\frac{1}{3}$ kuud, kuna tänavune suhkruppeedi saak jääb väikeseks. Läänud aastal töötas vabrik erakordselt 4 kuud. Suhkruppeedi saagi suurust mõjutasid ebasoodsad ilmad. Peale saagi vähesuse on väike ka suhkrusisaldus peedis. See on tänavu umbes 14%. Vaatamata sellele, et tänavu-

ne aasta suhkruppeedi kasvatajatele osutus halvaks, peetakse suhkruppeedikasvatust ka tänavu küllalt soodsaks, sest võrreldes teiste viljakultuuridega, on peedikasvatuse äpardunud kõige vähem. Salo vabrik on varustatud eellepingutega käesolevaks hooajaks toorainega.